

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 Developing activities to enhance Geo-literacy learning For Grade 9 students

กิตติกวินท์ ปิ่นไชย¹ และรัตติกาล สารกอง²

Kittikavin Pinchai¹ and Rattikan Sarnkong²

สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2}

Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University^{1,2}

Corresponding author, Email: 628210170101@rmu.ac.th¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (2) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (3) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (4) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสิรินธร อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 40 คน โดยมีวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกตการณ์วิจัย แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ จำนวน 5 แผน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, S.D. =0.36) แบบทดสอบการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก พบว่า ค่าความยากแบบทดสอบการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ มีค่าตั้งแต่ .43-.60 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ .31-59 จำนวน 30 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 และแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ จำนวน 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความสามารถทางภูมิศาสตร์ กระบวนการทางภูมิศาสตร์ ทักษะทางภูมิศาสตร์ (2) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การจัดการข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และขั้นตอนที่ 5 การสรุปผลเพื่อตอบคำถาม มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.96/86.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (3) ผลการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ผลการศึกษาค่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of the research were to: (1) study guidelines for developing activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students. (2) Develop learning activities in developing activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students that effective by criteria 80/80. (3) Study results of using activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students. (4) Study student's satisfaction towards learning activities in developing activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students. The participants were 40 grade 9 students, in the second semester of the academic year 2020; Sirindhorn school, Muang district, Surin that came from the cluster random sampling. The research instruments were: Research synthesis record form, Expert interview form, 5 Lesson plans with the overall result is the most appropriated ($\bar{X}=4.78$, $S.D.=0.36$) Geo-literacy test of multiple choices found that the difficulty of achievement test equals .43-.60 and the geo-literacy equals .31-.59 with 30 questions, the reliability equals 0.87 and Satisfaction assessment form by using activities to enhance geo-literacy learning with 13 questions, the index of item-objective congruence (IOC) equals.80-1.00. The statistics used for data analysis were percentage, means, standard deviation and t-test (Dependent Sample).

The results of the research were as follows: (1) Guidelines for organizing learning activities on developing activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students should use 3 techniques: Geographic capabilities, Geographic process and Geographic skills. (2) The results of the development of learning activities on developing activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students found that the activities of learning provide 5 steps activity process. First. Geo-questioning. Second, data collection. Third, Data management. Forth, Data analysis and interpretation. Fifth, summarization to answer questions and the efficiency was 86.96/86.33 which higher that the established standardized criteria. (3) The result after organizing learning activities developing activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students had higher learning achievement and analytical ability than before learning with statistical significance at the level of .05. (4) Students learning by learning subject activities on developing activities to enhance geo-literacy learning for grade 9 students has the highest level of overall satisfaction.

Keywords: Learning to enhance geo-literacy

บทนำ

โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี วิทยาการ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นผลมาจากการอพยพของประชากร ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร และการคมนาคมขนส่ง การเคลื่อนย้ายผลผลิต สินค้าและบริการ ทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน มีการเชื่อมต่อกันในระดับโลกมากขึ้น และมีการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้คนทั่วโลกที่มีความแตกต่างทางความคิด ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม การคาดหวังต่อสังคม จึงกล่าวได้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์กำลังเปลี่ยนแปลงโลกและชีวิตของทุกคนการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับการดำรงชีวิตในความเป็นไปของโลกปัจจุบันจึงมีความจำเป็นประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ส่งผลการดำรงชีวิตหลายประการ เช่น การเพิ่มขึ้นของก๊าซเรือนกระจก การละลายของธารน้ำแข็ง การเพิ่มขึ้นของภัยพิบัติ ปัญหาสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในปริมาณมากและรวดเร็ว ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ปัญหาดังกล่าวถึงแม้เกิดขึ้นในบางบริเวณของโลก แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นเชื่อมโยงไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อทุกภูมิภาคเป็นวงกว้าง ทำให้ทุกประเทศต้องหันมาสนใจการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (กนก จันทรา, 2561) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถาบันการศึกษาจัดการศึกษาด้วยการเน้นความสำคัญเกี่ยวกับการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) และหลักสูตรการแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนรู้ ทั้งด้านเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งใช้มาเป็นเวลากว่า 9 ปี พบว่า สาระสำคัญของสาระภูมิศาสตร์ไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และบางครั้งเกิดขึ้นโดยคาดการณไม่ได้ ผู้เรียนจึงต้องมีทักษะ กระบวนการและความสามารถทางภูมิศาสตร์ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงสาระภูมิศาสตร์ขึ้น สาระภูมิศาสตร์ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรวิถีการดำเนินชีวิต เพื่อให้รู้เท่าทัน ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถใช้ทักษะ กระบวนการ ความสามารถทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์จัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามสาเหตุและปัจจัย อันจะนำไปสู่การปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-literacy) เป็นความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในการแสวงหาความรู้ และตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้งหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถดำรงตนอยู่ในวิถีของการเป็นพลเมืองโลกที่ดีตลอดจนเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ผู้เรียนตระหนักในการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ผู้สอนควรจะต้องตระหนักการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การรู้เรื่องภูมิศาสตร์เป็นลักษณะที่แสดงความสามารถในการใช้ความเข้าใจเชิงภูมิศาสตร์และการให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ เพื่อการตัดสินใจเชิงภูมิศาสตร์อย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหาและวางแผนในอนาคต

ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้จบไปในแต่ละภาคครั้งที่เข้าสอน มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกล่าวคือเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาให้เต็มศักยภาพความสามารถความถนัดและความสนใจในแต่ละบุคคลและต้องจัดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริงฝึกการคิดวิเคราะห์วิจารณ์สร้างสรรค์และค้นพบตนเองโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าเนื้อหาวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การจัดการศึกษาเพื่อการรู้

เรื่องภูมิศาสตร์ เป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สามารถช่วยพัฒนา นักเรียนให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกที่มีความสัมพันธ์กับ ที่ตั้ง เข้าใจระบบธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและการตัดสินใจเพื่อสร้าง สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในฐานะพลเมืองโลก (กนก จันทรา, 2561)

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ถูกผูกขาดโดยการ บรรยายของครู ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และไม่สามารถต่อยอดความรู้ต่าง ๆ ได้ ทำให้นักเรียนขาดการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นใน ศตวรรษที่ 21 ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เพื่อให้การให้การเรียนรู้ของผู้เรียน มีความคงทนและสามารถนำมาปรับใช้กับบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ผ่านการเรียนรู้การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ โดยอาศัย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความสามารถทางภูมิศาสตร์ กระบวนการทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ การตั้งคำถาม การเก็บรวบรวม ข้อมูล การจัดการข้อมูล และการสรุปผล และต้องมีทักษะทาง ภูมิศาสตร์ เช่น การสังเกต การแปลข้อมูล การคิดแบบองค์รวม การคิดเชิงพื้นที่ และการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น จึงเหมาะสมกับการ จัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน อีกทั้งเป็นการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการเรียน การสอนสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ อย่าง ต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80

3. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐาน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนกระบวนการวิจัยและ พัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี พ.ศ. 2559-2563 มีจำนวน 10 เล่ม

1.2 ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบบันทึกการสังเกตระหังกงานวิจัย

2.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนรู้การรู้เรื่องภูมิศาสตร์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รวมทั้งเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผล

3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำมาใช้ติดต่อกับโรงเรียนที่ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ครูผู้สอนสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.3 ผู้วิจัยประสานขอความร่วมมือ ขอนัดหมายวัน เวลา สถานที่กับคณะครูทั้ง 5 ท่าน เพื่อขอเข้าสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์กับคณะครูตามกำหนดการที่ได้นัดหมายไว้ตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลจากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงบรรยาย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ระยะที่ 2 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องและประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/8 โรงเรียนสิรินธร อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากรีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์จำนวน 5 แผนโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.36)

2.2 แบบทดสอบวัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีค่าความยาก ตั้งแต่ .43-.60 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .31-.59 จำนวน 30 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอหนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

3.2 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จึงใช้วิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

4.1 ค่าเฉลี่ยประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

4.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) (ไพศาล วรคำ, 2562)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง

(One Group Pretest-Posttest Design)

การสุ่ม	กลุ่ม	ทดสอบก่อน	สิ่งทดลอง	ทดสอบหลัง
-	E	O1	X	O2
E	แทน	กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง		
O1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)		
X	แทน	ทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์		
O2	แทน	การทดสอบหลังเรียน (Posttest)		

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสิรินธร อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 14 ห้อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 510 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสิรินธร อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 40 คน โดยมีวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ จำนวน 5 แผนโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78, S.D.=0.36$)

2.2 แบบทดสอบวัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีค่าความยาก ตั้งแต่ .43-.60 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .31-.59 จำนวน 30 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลต่อผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 โรงเรียนสิรินธร จำนวน 40 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 โดยใช้แบบทดสอบการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์

3.2.2 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทำการสอนเอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอนทั้งหมด 10 ชั่วโมง

3.2.3 ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจึงวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าต่อไปนี้

4.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

4.3 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบ t-test (Dependent Sample)

ระยะที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสิรินธร อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ .80-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลต่อผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 หลังดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นลง หลังจากนั้นนำแบบประเมินความพึงพอใจไปสอบถามนักเรียน

3.3 เก็บรวบรวมแบบประเมิน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการจัดการการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ผลการสังเคราะห์แนวทางการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2559-2563 มีจำนวน 10 เล่ม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการจัดการการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบแนวทางและขั้นตอนในการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ พบว่า การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ คือความสามารถในการเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ และการมองอนาคตและตัดสินใจอย่างเป็นระบบ โดยการแสดงความสามารถเหล่านี้จะต้องอาศัยความรู้ ทักษะและกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ดังนั้น ในการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ต้องพัฒนาให้นักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพภูมิสัมพันธ์

ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เครื่องมือและเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาทักษะการคิดเชิงพื้นที่ การคิดเชิงอนาคต การคิดเชิงระบบ และทักษะการแปลความหมายข้อมูลทางภูมิศาสตร์และสถิติ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์เป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจความรู้ทางภูมิศาสตร์พัฒนาทักษะทางภูมิศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาเหนือ พบว่า นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 ความสามารถทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ผ่านปฏิสัมพันธ์ การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ผ่านการเชื่อมโยงระหว่างกัน และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบตามนัย ประการที่ 2 กระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างเป็นระบบ เข้าใจและมีความรู้ได้อย่างถูกต้องชัดเจน ผ่านกระบวนการจัดการกิจกรรม 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การจัดการข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ขั้นตอนที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม และประการที่ 3 ทักษะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งควรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางภูมิศาสตร์ โดยสามารถจัดการกิจกรรมต่างๆ ด้วยการสอดแทรกทักษะที่สำคัญ ประกอบด้วย การสังเกต การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ การคิดเชิงพื้นที่ การคิดแบบองค์รวม การใช้เทคโนโลยี และการใช้สถิติพื้นฐาน โดยมีการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย สื่อความรู้ทางภูมิศาสตร์ อาจอยู่ในรูปของตัวหนังสือ รูปภาพ แผนภูมิ แบบจำลอง สื่อดิจิทัล เสียง และภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ และสื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ที่ทำหน้าที่เพื่อสำรวจ ตรวจสอบ บันทึก เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ทั้งนี้ยังมีการวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ 3 ด้าน ด้านที่ 1 ความสามารถทางภูมิศาสตร์ ด้านที่ 2 กระบวนการทาง

ภูมิศาสตร์ และด้านที่ 3 ทักษะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งครูต้องทำความเข้าใจความหมายของความสามารถ กระบวนการ และทักษะทางภูมิศาสตร์อย่างถ่องแท้ เพราะเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องแสดงทักษะ ความสามารถ โดยดำเนินการตามกระบวนการในการปฏิบัติงาน หรือสร้างผลงานจากการปฏิบัติงานนั้น

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การจัดการข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และขั้นตอนที่ 5 การสรุปผลเพื่อตอบคำถาม จำนวน 5 แผน เมื่อได้แผนการจัดการเรียนรู้มาแล้วนั้น จึงนำมาหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำมาใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 จำนวน 40 คน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ยจากการจัดการเรียนรู้ระหว่างเรียน (125 คะแนน)		คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (30 คะแนน)	
	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E_2)
40	108.7	86.96	25.90	86.33
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.96/86.33				

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 5 แผนระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 86.96 และหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 86.33 แสดงว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.96/86.33 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ไปใช้กับกลุ่มศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 จำนวน 40 คน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน

ตารางที่ 3 ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ทดสอบการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	40	30	14.68	1.60	39	52.98	.000*
หลังเรียน	40	30	25.90	1.68			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
1.1 นักเรียนได้สำรวจค้นหาและสรุป ความรู้ด้วยตนเอง	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 นักเรียนได้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน	4.80	0.45	มาก
1.3 นักเรียนได้ใช้ความคิดในการทำ กิจกรรมในชั้นเรียน	4.40	0.55	มากที่สุด
1.4 นักเรียนได้เห็นพัฒนาการเรียนรู้ และความสามารถของตนเอง	4.80	0.45	มากที่สุด
1.5 นักเรียนได้มีอิสระในการคิดและ ทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.76	0.38	มากที่สุด
2. ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนรู้			
2.1 สื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการ สอนที่ใช้สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 สื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการ สอนมีความน่าสนใจ	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 ภาษาที่ใช้ในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่ายชัดเจนถูกต้อง	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.80	0.33	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ			
3.1 นักเรียนมีความสามารถในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 นักเรียนมีความสามารถทาง ภูมิศาสตร์	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 นักเรียนได้สืบเสาะหาความรู้ ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4 นักเรียนสามารถใช้ทักษะทาง ภูมิศาสตร์ในการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.5 นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ ความรู้ในชีวิตประจำวันได้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.72	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.75	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X}=4.75$, S.D. =0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรม
การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 อยู่ในระดับมากที่สุด
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80
อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
การเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถ
อภิปรายผลได้ดังนี้

1. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง
ภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการสังเคราะห์
งานวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การรู้เรื่องภูมิศาสตร์
คือความสามารถในการเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ การให้
เหตุผลทางภูมิศาสตร์ และการมองอนาคตและตัดสินใจอย่างเป็น
ระบบ โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ประการที่ 1
ความสามารถทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย ความเข้าใจระบบ
ธรรมชาติและมนุษย์ผ่านปฏิสัมพันธ์ การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์
ผ่านการเชื่อมโยงระหว่างกัน และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบตาม
นัย เหล่านี้จะต้องอาศัยประการที่ 2 กระบวนการทางภูมิศาสตร์
เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างเป็นระบบ เข้าใจและมีความรู้อย่าง
ถูกต้องชัดเจน ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1
การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ขั้นตอนที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม และประการที่ 3 ทักษะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งควรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางภูมิศาสตร์ โดยสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการสอดแทรกทักษะที่สำคัญ ประกอบด้วย การสังเกต การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ การคิดเชิงพื้นที่ การคิดแบบองค์รวม การใช้เทคโนโลยี และการใช้สถิติพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Kerski, J. (2014) กล่าวว่า การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย 3 สิ่งที่สำคัญ คือ 1) สารหลัก (Core Content) เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบต่างๆ ของโลกทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น 2) ทักษะ (Skills) การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ นอกจากนี้ยังรวมถึงทักษะในการสืบสอบข้อมูลที่ต้องอาศัยกระบวนการตั้งคำถาม การเก็บรวบรวม การสำรวจ การวิเคราะห์ และการนำเสนอ เพื่อเข้าใจและวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์และแนวโน้ม และ 3) มุมมองทางภูมิศาสตร์ (Geographic Perspective) แต่ละที่ในโลกล้วนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน เป็นการคิดถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับแนวคิดสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561) การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ เป็นความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในการแสวงหาความรู้ และตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้งหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถดำรงตนอยู่ในวิถีของการเป็นพลเมืองโลกที่ดีตลอดจนเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ผู้เรียนตระหนักในการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ผู้สอนควรจะสอดแทรกการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การรู้เรื่องภูมิศาสตร์เป็นลักษณะที่แสดงความสามารถในการใช้ความเข้าใจเชิงภูมิศาสตร์ และการให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ เพื่อการตัดสินใจเชิงภูมิศาสตร์อย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหาและวางแผนในอนาคต

2. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถามเชิง

ภูมิศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การจัดการข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และขั้นตอนที่ 5 การสรุปผลเพื่อตอบคำถาม จำนวน 5 แผน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, $S.D.=0.36$) มีประสิทธิภาพเท่ากับ $86.96/86.33$ ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $80/80$ ที่กำหนดไว้ หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน คือทำใบกิจกรรมและแบบทดสอบย่อย คิดเป็นร้อยละ 86.96 และการทดสอบวัดการรู้เรื่องภูมิศาสตร์หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.33 แสดงว่าแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ $80/80$ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ที่สร้างขึ้น 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง มีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งในด้านสาระสำคัญด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และจุดเด่นของกิจกรรมการเรียนรู้กระบวนการทางภูมิศาสตร์ คือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองทำให้เกิดเป็นการจำที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง หากผู้วิจัยมีการใช้คำถามที่ดีจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล และแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ เป็นการระบุประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษานำมาพิจารณาประกอบการหาคำตอบ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยจะต้องอยู่ในรูปแบบประโยคคำถาม ที่กระชับชัดเจน และตรงประเด็น ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการทางภูมิศาสตร์ที่รวบรวมข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นประโยชน์และคาดว่าจะนำไปใช้ประกอบการศึกษา การรวบรวมข้อมูลจะต้องอาศัยความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล เป็นการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเพื่อ

ประกอบการศึกษา นอกจากนี้ ยังเป็นการตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้อง เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการทางภูมิศาสตร์เมื่อข้อมูลผ่านกระบวนการจัดการแล้ว ก็จะง่ายต่อการอธิบาย วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลดังกล่าว ด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน และขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม เป็นการสรุปเนื้อหาให้ตรงคำถามของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในขั้นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทิศนา ชามมณี (2560) กล่าวว่า การสืบเสาะหาความรู้เป็นการดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม เกิดความคิดและลงมือแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาหาคำตอบ และข้อสรุปด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยสุกัญญา เพ็ชรนา (2563) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชาภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชาภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ เป็นการระบุประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษานำมาพิจารณาประกอบการหาคำตอบ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยจะต้องอยู่ในรูปแบบประโยคคำถาม ที่กระชับชัดเจน และตรงประเด็น ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการทางภูมิศาสตร์ที่รวบรวมข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นประโยชน์และคาดว่าจะนำไปใช้ประกอบการศึกษา การรวบรวมข้อมูลจะต้องอาศัยความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา อาศัยการแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างกัน โดยครูผู้สอนจะทำหน้าที่ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและจัดการเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล เป็นการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเพื่อ

ประกอบการศึกษา นอกจากนี้ ยังเป็นการตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้อง เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เมื่อข้อมูลผ่านกระบวนการจัดการแล้ว ก็จะง่ายต่อการอธิบาย วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลดังกล่าวด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน จะเป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน และขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม เป็นการสรุปเนื้อหาให้ตรงคำถามของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในขั้นต้น รวมทั้งการที่นักเรียนพอใจกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อคำถามของครูผู้สอน และการเปิดโอกาสในการวางแผนในการปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Backler, A. and Stoltman, J. (1986) กล่าวว่า การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ต้องอาศัยทักษะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ 1) การตั้งคำถามทางภูมิศาสตร์ เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับ "ที่ตั้ง" ว่าสิ่งนั้นอยู่ที่ไหน ทำไมถึงอยู่ที่นั่น 2) การเก็บรวบรวมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เป็นการรวบรวมและระบุที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ 3) การนำเสนอสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เป็นการแสดงข้อมูลด้วยแผนที่ ตาราง กราฟ โดยการเขียนหรือการนำเสนอปากเปล่า 4) การแปลความหมายสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ จากข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และ 5) การพัฒนาและทดสอบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เป็นการสรุปอ้างอิงจากข้อมูลทางภูมิศาสตร์ที่ศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัย Abdi, A. (2014) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัย ดาราวรรณ เดชฉกรรจ์ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการแสวงหาความรู้ เรื่องภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า ผลการเรียนรู้ เรื่องภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้

สอดคล้องกับงานวิจัย สรัญยา บุญมาก (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเมโนทัศน์ทางภูมิศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา ความรู้ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สูง กว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจ เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทาง ภูมิศาสตร์ ทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิง ภูมิศาสตร์ ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อ ตอบคำถาม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนพึงพอใจต่อด้าน ครูในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ความรู้ในเนื้อหาที่สอน ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ความเป็นกันเองให้คำแนะนำและรับฟัง ความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนรู้ ซึ่งนักเรียนพึงพอใจต่อด้านกิจกรรมการเรียนการสอนใน ระดับมากที่สุด คือ ได้สำรวจค้นหาและสรุปความรู้ด้วยตนเอง ได้ใช้ความคิดในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ได้เห็นพัฒนาการ เรียนรู้และความสามารถของตนเอง ได้มีอิสระในการคิดและทำงาน หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งนักเรียนพึงพอใจด้านสื่อ และสิ่ง สันับสนุนการจัดการเรียนรู้ คือ สื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียน การสอนที่ใช้สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน สื่อและสิ่งสนับสนุน การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ ภาษาที่ใช้ในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย ชัดเจน ถูกต้อง และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งนักเรียนพึงพอใจใน ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น ความสามารถทาง ภูมิศาสตร์ ได้สืบเสาะหาความรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์ สามารถใช้ทักษะทางภูมิศาสตร์ในการเรียนรู้ และสามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด บุญชม ศรีสะอาด (2560) กล่าวว่า แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือที่

ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สามารถใช้วัดความพึงพอใจได้ทั้งนี้ยัง สอดคล้องแนวคิดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2555) กล่าวถึง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มี ความสุขของบุคคลของงานที่ปฏิบัติอยู่ และความพึงพอใจจะส่งผล ต่อการปฏิบัติงานนั้นอย่างไรก็ดีความพึงพอใจของแต่ละคนไม่มีวัน ล้นสุด สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม บุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจอยู่ตลอด เพื่อให้งานเสร็จสิ้นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัย ภรณ์ศума ฤทธิ์ไกรวรกุล (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานกลุ่ม เรื่อง ภูมิศาสตร์ ทวีปยุโรปและแอฟริกา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการ จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน ตื่นเต้น เพลิดเพลิน และเข้าใจ และด้านประโยชน์ที่ได้รับช่วยให้นักเรียนได้ ผักทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถสรุป เป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อทำ การวิจัยในครั้งถัดไป ได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน 5 ขั้นตอน ครูควรใช้เวลาในการจัด กิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนครบทุกขั้นตอน และก่อนการจัดกิจกรรม ทุกครั้งครูต้องชี้แจง ทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องขั้นตอนการ จัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบ เสมอ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพมากขึ้น

1.2 การเลือกเนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ครูควรคำนึงถึง ความเหมาะสมของวัย ระดับความสามารถ ความสนใจของนักเรียน

ฉะนั้นครูต้องเลือกเรื่องที่ทันสมัย ใกล้ตัวนักเรียนมีเนื้อหาที่น่าสนใจ และมีเนื้อหาที่ท้าทายความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความอยากที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น

1.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการสร้างความรู้ตระหนักเพื่อให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำหลักการ ความสัมพันธ์ เพื่อเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ในระดับอื่น ๆ ด้วย เพื่อเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอน เป็นนักแก้ปัญหาที่ดี และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ที่ใช้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2.3 การประเมินผลการเรียนรู้ครูควรทำการประเมินควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับช่วงการจัดกิจกรรม เช่น การประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมเรียนรู้ขณะจัดกิจกรรม การประเมินผลการเรียนรู้ก่อน และหลังการจัดกิจกรรมเพื่อทราบผลการสอนจะสามารถทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงยิ่งจากอาจารย์ ดร.รัตติกาล สารทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา บัญญา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสังเคราะห์งานวิจัย ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณมารดาที่สนับสนุนทุนทรัพย์ในการเล่าเรียน ผู้บริหาร คณะครูและนักเรียน โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กนก จันทรา. (2561). การรู้เรื่องภูมิศาสตร์: ถอดบทเรียนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ในชั้นเรียนที่เสริมสร้างการรู้เรื่องภูมิศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- दारवारण देवदरज. (2559). การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการแสวงหาความรู้ เรื่องภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University. 10(2), 409-436.
- ทิศนา แชนมณี. (2560). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.
- ไพศาล วรคำ. (2562). การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ภรณ์คума ฤทธิไกรวรกุล. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานกลุ่ม เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปและแอฟริกา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟฟิก. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University. 10(2), 1379-1398.

- สุกัญญา เพ็ชรนาค. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชาภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 12. (น.1005-1013). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สร้อยยา บุญมาก. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมโนทัศน์ทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 17(2). 201-212.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). คู่มือการใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Abdi, A. (2014). The effect of inquiry-based learning method on students' academic achievement in science source. *Universal journal of educational research*.
- Backler, A. and Stoltman, J. (1986). *The nature of Geography literacy*. Eric digest 35. Retrieved October 10, 2020, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED277601.pdf>.
- Kerski, J. (2014). Kerski 2014. Geo-awareness, Geo-enablement, Geotechnologies, Citizen Science, and Storytelling: Geography on the world stage. *Geography compass* 9/1: 14-26.